

Bewaar het Pand

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen

MEDITATIE

Een bede om opwekking

*"Die tussen de cherubim zit,
verschijnt blinkende"*

De dichter van psalm 80 vraagt in zijn bede heel veel van de Heere. Hij zoekt een volle openbaring van Gods tegenwoordigheid te verkrijgen. Een blinkende verschijning is immers een verschijning in de volle Goddelijke heerlijkheid. Zulke aanduidingen vinden we ook rond dit tekstwoord; hij bidt in vers 3 bijvoorbeeld: Wek Uw macht op, en even verder: Laat Uw aanschijn lichten Zowel opwekking als een lichtend gelaat geven de volle gunst van de Heere weer.

Opmerkelijk dat hij zo bidt. Hij zegt in hetzelfde vers dat de Heere zit tussen de cherubim. Hij weet ervan en gelooft erin, dat de Heere tegenwoordig is. Hij is in de tempel, Hij woont onder Zijn volk, Hij is dus zeer nabij. Is dat niet genoeg? Kunnen en mogen we wel meer vragen? Waarom vraagt hij zoveel? Wees toch dankbaar Asaf, dat de Heere zo nabij is. We hebben toch de tempel en we mogen toch weten dat het in feite echt allemaal goed zit?

Toch is hem dat niet genoeg. Nee, hij zegt immers ook (in vers 5) dat het helemaal niet zo goed is. De Heere woont daar wel, maar Hij rookt tegen het gebed van Zijn volk. Hoe kan dat dan? Roken spreekt van toorn en ongenoegen. De Heere is als een rokend vuur; Zijn uiteindelijke oordeel is de rokende hel. Dat oordeel ervaart hij en het is er. Het vreselijke hiervan is dat de Heere niet alleen rookt tegen de zonden van de wereld, maar tegen het gebed (!) van Zijn volk. Dat zouden we helemaal niet verwachten. De Heere hoort toch het gebed en Hij zal toch antwoorden eer ze roepen? Bidden kan toch nooit Gods ongenoegen oproepen? Zo kunnen we redeneren en onze logica toepassen op Gods werken en handelen, maar de praktijk is menigmaal anders. De ervaring is vaak tegendraads. En was

het dan maar onze ervaring en bleef het maar beperkt tot mijn waarne-
ming. We komen deze aanduidingen
vele malen tegen, overal in Gods
Woord. Hij woont er wel, maar Zijn
toorn rookt toch. Hij is wel de ver-
bondsgod, maar we zien daar niets
van. Hij is genadig en barmhartig,
maar Hij verbergt Zich de ganse dag.
Maar, zegt u, we moeten toch uit het
geloof leven en dan hebben we toch
genoeg aan die wetenschap dat de
Heere met ons is, dat Hij woont tus-
sen de cherubim?

Toch geloof ik, dat Asaf wel een man
van geloof geweest is en ook wel wist
wat u daar zei. Niettemin loopt hij
vast. Kan het niet zijn, dat de Heere
woont en dat Hij toch rookt in Zijn
toorn? Als de Heere niet woonde
onder hen, werd Zijn toorn zelfs zo
niet gevoeld als dat nu het geval is.

Velen hebben er genoeg aan dat de
Heere zit tussen de cherubim, dat Hij
met Zijn kerk is. In onze situatie
omgezet: het is voldoende dat we de
Bijbel hebben, dat er beloften in de
Schrift staan, dat het kruis er geko-
men is en dat we leven onder het
evangelie. Genoeg aan de beloften! Is
dat dan niet meer genoeg? Is het niet
genoeg dat de Heere Zijn beloften
gaf? O, het is geweldig rijk dat de
Heere deze gaf, maar in dat enkele
feit van de beloften die er zijn, ligt uw
verlossing niet bezegeld. Deze belof-
ten vragen bijvoorbeeld om vervul-
ling.

Ook wij hebben nog veel goeds.
Kerken, bijbels, beloften, mensen,
gelovigen, collecten, preken enz.
Maar hoe ervaart U de tegenwoor-
digheid van de Heere in uw leven?
Niet dat alles daar nu van afhangt,
maar als Hij er is, dan merkt u dat ook.
Is de Heere ècht present?

Asaf staat voor de tempel, voor het
voorhangsel, en het is zijn behoefte
dat de Heere dat voorhangsel eens
mocht scheuren. U bent er wel, maar
ik merk het niet. Komt U eens achter

dat voorhangsel vandaan. Laat in mijn
leven Uw verschijning eens blinkend
en heerlijk zien. Maak een einde aan
het klagen over zonde die blijft
benauwen, aan de donkerheid, die
velen zo in zijn greep heeft, aan de
wereldgelijkvormigheid, die ons
zoveel parten speelt.

Dat is het gebed. Dan verandert die
toorn. Er zijn zoveel tekenen soms van
Goddelijk ongenoegen, ook in de kerk
van heden en het hart van Gods kin-
deren.

Gelukkig heeft de Heere deze bede
van Asaf verhoord. Letterlijk nog wel.
Bij de geboorte van Christus werd de
heerlijkheid des Heeren gezien. Hij
verscheen in de komst van Zijn Zoon.
en het voorhangsel scheurde van
boven naar beneden.

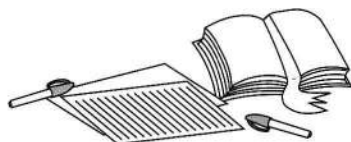
De Heere heeft dit gebed gehoord.
Toen is ook die rokende toorn tegen
het volk opgehouden. Christus heeft
de toorn Gods weggenomen, omdat
Hij de zonde heeft weggedragen. Hij
heeft de volheid van Gods heerlijke
deugden geopenbaard. De Heere is
blinkend verschenen. Door Zijn
Woord en Geest heeft de Zaligmaker
Zijn macht opgewekt. Gods kind mag
daarop wel pleiten en rusten in het
geloof. We mogen blijven zeggen:
Heere, U woont tussen de cherubim,
d.w.z.: U bent er en U hebt het vol-
bracht in Christus en het fundament is
gelegd. Dat is de laatste grond voor
Gods volk.

Toch gevoelen we een dringende
behoefte deze bede opnieuw te bid-
den. Ook na Golgotha kan het toch
weer zo anders beleefd worden. Ook
na Golgotha kan de Heere nog roken
tegen het gebed van Zijn volk. Hoe
kan dat toch? Waarom die duisternis?
De voornaamste reden ligt in de
onbekeerlijkheid van de mens. In het
altijd weer steunen op genade, terwijl
deze genade geen doorleefde werke-
lijkheid is. Driemaal wordt gebeden in
deze psalm om bekering: O Heere,
God der heirscharen, breng ons

weder! De historische achtergrond van de psalm ligt waarschijnlijk in de dagen na de scheuring van het rijk. Tien stammen hebben zich afgekeerd van Juda en van de Heere. Toch bidt de dichter niet; Breng hèn weder, maar: breng ons weder.

Onze tijd vraagt om een hernieuwde bede om Gods blinkende verschijning. Ook nu wordt Gods toorn bij tijden ervaren, ook door Zijn volk. Of soms helemaal niet meer gevoeld, hetgeen nog erger is. Laat Asaf ons leiden in het gebed. De Heere is getrouw; Hij zal het doen.

P. Roos

VAN DE REDACTIE

Inhoud

In deze aflevering van ons blad hebben we een meditatie geplaatst over Psalm 80:2b van ds. P. Roos. Ds. M.C. Tanis schrijft opnieuw over prof. J.J. van der Schuit. Ds. P. den Butter schrijft verder over de Filippijzenbrief. Over de Generale Synode die dit jaar wordt gehouden schrijft ds. M.J. Kater. "We betreuren het ten zeerste dat de overtreding van art. 69 KO heeft geleid tot verruiming van datgene wat in de eredienst gezongen mag worden. Het gevolg zal zijn dat de Psalmen al minder gezongen zullen worden en het spoor van vorige synoden is hiermee verlaten. In de eredienst dient het Woord alleen aan het woord te komen."

Ds. P. van Zonneveld schrijft een brief aan ouders. Ds. J.M.J. Kieviet vervolgt zijn serie over "Gods beloften".

Chr. Geref. Bezinningskring binnen de classis Leeuwarden

D.V. vrijdag 26 november 2004 hoopt ds. J. Brons van Urk het onderwerp te behandelen: "De verbondsoleer bij Prof. J.J. van der Schuit."

Plaats: Chr. Geref. "Sionskerk" Hoofdweg 127 Damwoude.

Aanvang: 19.45 uur. Er is na de pauze gelegenheid tot het stellen van vragen. Allen van harte uitgenodigd.

Ambtsdragersconferentie

D.V. Zaterdagmiddag 27 november in de Krooswijkhof te Dordrecht. Inleider: Ds. J.M.J. Kieviet. Onderwerp: *Een leidsman tot Christus*. Aanvang 's middags 2 uur. Een belangrijk onderwerp waar heel wat over te zeggen valt. We hopen weer veel ambtsdragers uit veel gemeenten te mogen ontmoeten.

Verschijsning volgende nr.

Het volgende nummer van ons blad zal D.V. donderdag 2 december verschijnen, dus over twee weken. Kopij graag binnen de donderdag een week voor de verschijningsdatum. Bij voorbaat hartelijk dank voor uw medewerking.

AvH

Dit blad is een uitgave van de stichting Bewaar het Pand te Meerkerk. Verschijnt eens in de veertien dagen

COMMISSIE VAN REDAKTIE:

Ds. P. den Butter en Ds. A. van Heteren en Ds. J.M.J. Kieviet

ADRES VAN DE REDAKTIE:

Kopij voor het volgende nummer van "Bewaar het Pand" zenden naar:

Ds. A. van Heteren, Vlaak 10, 8321 RV Urk, tel. 0527-688978

ADMINISTRATIE:

P.J. Boers, Bergstoep 46C,

2959 AC Streefkerk.

Telefoon: 0184-669116.

Fax: 084-2220131.

Email: pand@solcon.nl

Girorek. 70.43.50 t.n.v. Stichting Bewaar het Pand te Streefkerk.

Abonnementsprijs € 7,- per jaar.

Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en Canada 6 dollar per jaar. Advertenties € 0,35 per mm

met een kolombreedte van 6 cm. Bij kontrakt korting.

ISSN nummer: 0166 - 4646

Dit tijdschrift wordt ten behoeve van iedereen die niet op de gebruikelijke manier kan lezen uitgegeven op groot-letter of via de Electronische Postbus. Informatie en opgave: CBB, Christelijk Bibliotheek voor Blinden en Slechtzienden, Postbus 131, 3850 AC Ermelo, tel. 0341-551014.

VOOR WIE ZIJN GODS BELOFTEN? (12)

Toegestaan pleidooi

"Mag ik in mijn gebed pleiten op Gods beloften?" Deze vraag werd me kort geleden gesteld. In het vorige artikel heb ik een begin gemaakt met het geven van een antwoord hierop. Mag ik pleiten op het feit dat ik gedoopt ben? Heeft een onbekeerd mens eigenlijk wel iets om op te pleiten? We hebben toch alle rechten verloren...

Deze vragen zijn niet van gisteren of vandaag. Ook predikers als Ralph Erskine en Thomas Boston kwamen ze al tegen. Ik heb de vorige keer iets uit hun pastorale antwoorden weergegeven. Die zouden nog met vele te vermeerderen zijn. Ze komen er op neer dat de Heere aan de hoorders van het gepredikte Evangelie een (wat zij noemen) recht van toegang verleent, een geschenken recht om Hem in de gebeden te zoeken en daarbij de beloften die gepredikt zijn als het ware de Heere voor te houden. Een ootmoedig maar dringend pleidooi, een smeking of de Heere Zijn genadige beloften ook zou willen vervullen.

Iets dergelijks schrijft ook Ch.H. Spurgeon in het Woord vooraf van zijn bekende dagboek 'The Check-book of the bank of faith'. Het is ook in het Nederlands vertaald. Zoals de titel van die bundel al verradt, vergelijkt hij de beloften van de Heere met een cheque die op loutere vertoning wordt uitbetaald. Gods beloften worden als een cheque uitgereikt, niet om er slechts kennis van te nemen en er dan mee klaar te zijn. Nee, zoals door middel van die cheque de schenker iets goeds wil geven, zo ook de Heere. Daarom moet, aldus Spurgeon, een belofte behandeld worden zoals iemand handelt met zo'n cheque. Ik citeer Spurgeon: "Hij moet die belofte nemen en haar met zijn eigen naam ondertekenen door haar persoonlijk als waar aan te nemen. Hij moet haar door het geloof aanvaarden als zijn eigendom. Hij hecht er zijn zegel aan dat God getrouw is, getrouw ook aan deze bijzondere belofte. Hij gaat verder en gelooft dat hij de zegen bezit, doordat hij de gewisse belofte ervan bezit en daarom zet hij er zijn naam onder

om de ontvangst van de zegen te bewijzen. Als hij dit heeft gedaan, moet hij de belofte gelovig aan de Heere aanbieden, zoals iemand aan het loket van een bank een cheque aanbiedt. Hij moet er in het gebed op pleiten in de verwachting dat zij wordt vervuld. Als hij zich op de juiste datum bij de bank van de hemel heeft vervoegd, zal hij het beloofde bedrag terstond ontvangen."

Mag hierbij nu ook het sacrament van de doop betrokken worden? Daarop spitste zich de vraag die me werd voorgelegd, immers speciaal toe: "mag ik pleiten op de doop?" Met andere woorden: mag ik bij de Heere pleiten op de beloften die mij in de doop betekend en verzegeld zijn? Mag ik met die beloften werkzaam zijn voor het aangezicht van de Heere? Mijn antwoord is: ik lees in de Bijbel nergens dat dit verboden zou zijn. Ik kom in de Schriften nergens een verbod tegen om de Heere in het gebed te herinneren aan Zijn eigen Woord. Is eigenlijk niet elk waar gebed een gebruik maken van Gods beloften? Iemand schreef mij onlangs: "Hoe zouden we ooit tot God kunnen naderen als er geen belofte was? Zelfs als ik een zegen vraag over een snee brood, moet er een belofte voor zijn, anders zou ik in brutaliteit tot de Heere gaan. Nooit kan een zondaar, ook niet een onbekeerde, tot God gaan zonder te gaan met een belofte." Het is terecht gezegd.

Trouwens, gingen ook de opstellers van ons Doopformulier ons daar al niet in voor? Waar pleiten ze op? Op Gods beloften, in de doop betuigd en verzegeld: "Wij bidden u bij Uw grondeloze barmhartigheid dat Gij deze kinderen genadiglijk wilt aanzien en door Uw Heilige Geest Uw Zoon Jezus Christus wilt inlijven..." Elk bidden buiten de vaste grondslag van Gods beloften en de daarin gegeven toestemming om in het gebed tot Hem te naderen, is niet meer dan aanmatiging en ongepaste indringing. Daarentegen laat de Heere het 't volk van Zijn verbond weten in een hartelijke uitnodiging: "Ik heb niet in het verborgene gesproken, in een donkere plaats der aarde. Ik heb tot het zaad van Jakob niet gezegd: Zoekt Mij tevergeefs. Ik ben de HEERE..." Het is overigens een woord waarvan de strekking zich nog breder uitstrekt dan het zaad van Jakob: "Wendt U naar Mij toe, wordt behouden, alle gij einden der aarde!

Want Ik ben God en niemand meer" [Jes. 45: 19, 22].

Pleiten op Gods beloften? Pleiten op Zijn beloften – in de prediking voorgesteld en in de doop betekend en verzegeld? Ze zijn zelfs gegeven om er in de weg van het gebed mee tot de Heere te gaan: "Gedenk mijner naar uw goedertierenheid, om Uwer goedheid wil, o HEERE... Om Uws Naams wil, HEERE, en om Uws Woords wil – zo vergeef mijn ongerechtigheid..."

Geboden pleidooi

Nadat dit alles gezegd is – en geen woord er van af! – moet er nog iets gezegd worden. De vraag die me gesteld is, moet naar mijn indruk uitgebreid worden. Niet slechts: wie **mag** er op Gods beloften pleiten? Daarop heb ik het antwoord gegeven. Maar er is ook deze vraag: wie **zal** er op Gods beloften pleiten?

Enkele weken geleden verscheen er een prachtig boekje in herdruk: vier preken over Psalm 23, ooit uitgesproken door dr. H.F. Kohlbrugge. En daarin trof ik onder meer deze woorden aan: "Waar genade heersen zal, daar moeten zonden zijn. Opdat genade en zonden, dood en leven met elkaar worstelen. Waar barmhartigheid is, daar moet ellende zijn, wonden, hulpeloosheid, zwakheid, onmacht. Opdat het zich openbare dat de sterkte des Heeren is. Daar moet het wonderbaar toegaan. Ons verstand moet onverstand worden. Opdat wij ondervinden: de Heere alleen is wijs, en wij weten niets; de Heere alleen is goed en wij zijn tot niets deugende; de Heere alleen is barmhartig, en wij zijn geheel hulpeloos." En hij vervolgt: "O, dat wij onze ellende maar recht grondig erkennen en voor de Heere bekenen, hoe weinig wij een hart hebben voor Zijn goedertierenheid en barmhartigheid..."

Wie zijn het die op Gods beloften pleiten gaan? Wie zijn het die de waarde van hun doop, waarin de Heere de eerste was in hun leven, gaan zien? Wie zijn het die gaan erkennen: de Heere alleen is barmhartig en Hij alleen is wijs en goed? Het zijn degenen – met de woorden van Kohlbrugge – die voor de Heere hun ellende recht grondig erkennen en die Hem belijden dat er in hun hart zo maar geen plaats is voor Zijn barmhartigheid en ontferming. Ik pleit zomaar niet op genade. En ik pleit

zomaar niet op Zijn beloften. Daar moet ik een zondaar voor zijn...

U die dit leest, uw reactie is misschien: nu gaat u voorwaarden stellen. Nu gaat u voorafgaande eisen stellen aan het gaan tot de Heere en aan het pleiten op Zijn genadige beloften. Nu werpt u drempels op op de weg van het komen tot Christus. Nu doet u wat de discipelen deden, toen er waren die de kinderen tot Hem brachten. Ze verhinderden ze tot Hem te gaan. En de bestraffing van de Heere Jezus was scherp en ontmaskerend...

Ik weet het. Natuurlijk mogen we zondaren niet verhinderen om tot Christus en Zijn Woord te vluchten. Wee degene die een van deze kleinen ergert en wee degene die anderen een belemmering opwerpt om Hem tot zaligheid aan te grijpen. Maar vergis u niet. Het is in eerste instantie de mens zelf die een hindernis is. De natuurlijke mens verhindert allereerst zichzelf! Er is namelijk helemaal geen plaats voor Christus en Zijn zaligmakend werk. Ik ben zomaar niet gereed om op Zijn beloften te pleiten, om tot Hem te vluchten en alles van Hem te verwachten. "Waar genade heersen zal, daar moeten zonden zijn", zegt Kohlbrugge, "en waar barmhartigheid is, daar moet ellende zijn." Opdat ik van mijn zonden verlost en uit mijn ellende bevrijd zal worden.

In dat verband kan de oproep om "te pleiten op de beloften van je doop" wel eens wat te oppervlakkig klinken. Diezelfde doop wijst ons immers ook "de onreinheid van onze zielen" aan. En daarin worden we vermaand "een mishagen aan onszelf te hebben, ons voor God te verootmoedigen en onze reinigmaking en zaligheid buiten onszelf te zoeken." Als dit wordt overgeslagen, doen we niet anders dan wat pleisteren met loze kalk. De woorden kunnen wel goed zijn, maar de nood wordt niet verstaan. En het gevaar is dat het besef van wat genade is, wordt uitgehouden.

'Pleiten' is geloofswerk! Daarop wil ik tot slot nadruk leggen. 'Pleiten' is niet minder dan gelovig werkzaam zijn met het Woord van de Heere. Denk eens aan de Kananese vrouw. Ze wordt afgewezen. Eenmaal en andermaal. Ze buigt het hoofd. Ze verzet zich niet. Ze erkent dat ze niet behoort tot het volk van Gods bijzondere zorg. Ze weet er niets tegen in te brengen. Ze hoort niet tot degenen die de Heere Jezus 'de kinderen'

noemt. Maar in de vrijmoedigheid van haar geloof en vanwege de overstelptheid van haar nood weet ze die afwijzing om te smeden tot een belofte. "Niet betamelijk om het brood van de kinderen weg te nemen en het de honden voor te werpen...? Het is waar, Heere Jezus, het is helemaal waar! Ja Heere, maar luister eens: *de hondekens eten toch ook van de brokjes die er vallen van de tafel van hun heren...* Dan maar een hond. Als u maar antwoord geeft op mijn gebed: Heere, help mij!"

Is dat geen pleiten? Dat is pleiten! Dat is gelovig pleiten, tegen hoop op hoop. De Heere Jezus bevestigt het: "*Vrouw, groot is uw geloof!*" En haar geschiedt naar dit pleitend, dit smekend geloof.

Aan het slot van dit artikel neem ik enkele woorden over van Hugo Binning, een jong-gestorven Schots prediker uit de 17^e eeuw. Het is uit een van zijn preken over 1 Joh. 3:23. Het gaat over het gebod om te geloven. Midden in zijn derde preek over die tekst wijst hij op de inhoud van het geloven. Het eerste deel van ons geloven is, aldus Binning, "*dat wij geloven en ondertekenen dat de wet, de rechtvaardigheid en de gerechtigheid Gods tegen ons zijn. En daarna dat wij geloven en erkennen dat het Evangelie het einde en doel daarvan is.*" Hij verwijst dan naar het woord van de Heere Jezus: "*Gijlieden gelooft in God, gelooft ook in Mij*" en vervolgt: "*Dit houdt geheel de twee boeken in van het zaligmakend geloof omtrent God als Wetgever en Rechter, en het geloof omtrent onze Heere Jezus Christus als Zaligmaker en Verlosser. Het verwekt slechts misvatting in velen, wanneer het ene beschouwd wordt als een voorwaarde zonder welke wij bij de andere niet welkom zijn. Me dunkt dat beide worden voorgesteld als wezenlijke bestanddelen van het zaligmakend geloof.*" Het lijkt me dat Binning hier de dingen precies op hun plaats zet. Hoe zal ik een heilzaam gebruik maken van de zaligmakende beloften Gods? Hoe zal ik 'profijtelijk' pleiten op de persoonlijke toepassing van die beloften? Hoe zullen ze in mijn leven worden vervuld? De weg is deze: het toevlucht nemen tot de Zaligmaker. Maar onlosmakelijk behoort daarbij: het bewustzijn van de ellende buiten Hem. En denk nu niet, aldus Binning, dat u tot de kennis van zonde en ellende wordt aangedrongen om u daarmee meer geschikt te maken,

opdat u dan meer welkom bij Christus zou zijn. Zo wordt het dikwijls gezien. Maar dat is een groot misverstand. Het gebod om tot de Zoon te komen en in Hem te geloven, geldt allen. Niemand uitgezonderd. Maar bedenk dit: het gebod dat mij beveelt om in de Zoon te geloven, gebiedt mij ook om te geloven dat ik buiten Hem geheel verloren ben! Wie dit bedenkt en daarna handelt, behoeft niet bang te zijn dat hij of zij al te spoedig tot de Heere Jezus zou zijn gekomen. "*Een besef van zonde wordt niet als portier aangesteld, om hen buiten te houden die gewillig zijn in te komen, maar eerder om de deur te openen en hen die onwillig zijn, te dwingen in te komen...*"

Mag ik pleiten op Gods beloften?
Mag ik me verlaten op Zijn Woord?

Nog eenmaal Hugo Binning: "*Hier ziet de godvruchtige ziel, als zij eerst de schuld en de vloek van al de geboden, door de wet te geloven, heeft ondertekend, ook op de Zoon, Jezus Christus, en bevindt dat de wet vervuld, de vloek weggenomen, en alles in Hem voldaan is. Hij bevindt dat al de geboden in Zijn persoon gehoorzaamd zijn (...). Hij geeft over dit alles een blijmoedige en hartelijke goedkeuring. Hij neemt Christus aan als het einde der wet tot rechtvaardigheid (...). Dit is de wijde omvang van het geloven: het neemt, als het ware, al de geboden en vloeken in een bundel in zijn armen en draagt ze aan Christus over, geeft ze in een bekwame hand...*"

[slot volgt]

J.M.J. Kieviet

PAULUS EN DE FILIPPENZEN - 53

Maar ik heb alles ontvangen en ik heb overvloed; ik ben vervuld geworden als ik van Epafroditus ontvangen heb wat van u gezonden was als een welriekende reuk, een aangename offerande, Gode welbehagelijk. Doch mijn God zal naar Zijn rijkdom vervullen al uw nooddrift in heerlijkheid, door Christus Jezus. Onze God nu en Vader zij de heerlijkheid in alle eeuwigheid, Amen (Fil. 4:18-20).

Paulus komt nog een keer terug op de gift, die de Filippenzen hem door bemiddeling van Epafroditus hebben gezonden en op wat dat voor hem betekent. Hij herhaalt wat hij al eerder gezegd heeft, namelijk, dat hij alles heeft, ja, dat hij zelfs overvloed heeft. Hij is vervuld. En dat, terwijl hij in de gevangenis zit en er op geen enkele manier via sociale voorzieningen voor hem gezorgd wordt! Toch acht hij zich een welvarend man. Hoe kan dat? Hij heeft geleerd vergenoegd te zijn met hetgeen hij is. Tevreden is hij. Niet afhankelijk van allerlei dingen, die hij dan zogenaamd niet missen kan. Nee, hij is alleen maar afhankelijk van zijn God. Heeft hij Hem, dan heeft hij alles. En alles is genoeg, meer dan genoeg... Het is maar net hoe een mens de dingen beleeft.

Aangename offerande

Ja, ze hebben er in Filippi goed aan gedaan Paulus dat geschenk toe te sturen. Hij waardeert het zeer. Maar niet Paulus waardeert dit gebaar. Hij

weet dat ook de Heere er Zijn goedkeuring aan hecht. Ook in Gods ogen is wat de Filippenzen gedaan hebben een goed werk. Om dat uit te drukken gebruikt Paulus woorden die hij ontleent aan gebruiken uit de tijd van het Oude Testament.

In Gen. 8: 20, 21 lezen we van het offer dat Noach bracht nadat hij met de zijnen veilig de ark had mogen verlaten en zijn voeten mocht zetten op de drooggevalle aarde. Zo was zijn hart vervuld van dankbaarheid, dat het eerste wat hij deed het bouwen van een altaar en het brengen van een offer was. En dan vertelt de bijbelschrijver: *En de Heere rook die liefelijke reuk.*

Deze mensvormige uitdrukking wordt in de Schrift daarna nog verschillende keren gebruikt om aan te duiden hoe de Heere reageert op het brengen van een offer aan Hem. De reuk van zo'n offer, mits het gebracht is in oprechtheid des harten, is aangenaam in Gods neus. Natuurlijk is dit niet letterlijk te verstaan. God is geen mens en Hij heeft geen neus en ruikt niet in de zin zoals wij ruiken. Maar we weten dat de Schrift vol is van deze zogeheten anthropomorfismen = mensvormige uitdrukkingen. We begrijpen wat ermee bedoeld wordt. Een met een oprecht hart gebracht offer is God aangenaam en wordt door Hem aangenomen. Zo was het met het offer dat Noach bracht. God zag

Noachs hart en Hij zag de eerlijke dankbaarheid in dat hart. En zo was het goed in Zijn ogen.

Zo beschouwt de Heere nu ook de gift van de Filippenzen, schrijft Paulus. Ook daarin proeft Hij het hart. En zo is die gift Hem aangenaam. Achter die gift ziet Hij het werk van Christus en het werk van de Heilige Geest waardoor deze mensen tot nieuwe mensen zijn gemaakt.

Dat de gift van de Filippenzen hier een offerande genoemd wordt betekent nog iets meer. In feite is een offer nog meer dan een gift. Een offer heeft in zich de gedachte dat het degene die het offer brengt ook echt wat kost. Een gift kun je nog om zo te zeggen geven 'uit de losse pols'. Maar een offer komt van veel dieper. Een offer is een zaak van het hart. Een offer is daarom kostbaar. Het kost de offeraar iets van zichzelf en dat heeft hij er dan kennelijk graag voor over.

Vrucht voor de Filippenzen

Niet alleen is Paulus dankbaar voor wat hij ontving en niet alleen mag hij de Filippenzen zeggen dat ook de Heere hun gift beschouwt als een goed werk, hij mag vervolgens ook zeggen, dat de Filippenzen er zelf ook de vruchten van zullen ontvangen. Dat is naar de regel van de Schrift, zoals we die bijvoorbeeld aantreffen in Spr. 11:25: *De zegenende ziel zal vet gemaakt worden en die bevochtigt zal ook zelf een vroege regen worden.* Trouwens, in vs. 24 staat ook zo iets: *Er is een die uitstrooit, dewelke nog meer toegedaan wordt.* Zei de Heere Jezus ook niet iets dergelijks? In Luk. 6:38 lezen we: *Geef en u zal gegeven worden; een goede, neergedrukte, geschudde en overlopende maat zal men in uw schoot geven; want met dezelfde maat waarmee gijlieden meet, zal ulieden wedergegeven worden.*

Met dit alles voor ogen mag Paulus de Filippenzen garanderen, dat God al hun nooddrift zal vervullen. Ja, daar is Paulus zeker van en hij mag dat ook met grote stelligheid schrijven.

Mijn God - schrijft. De Heere heeft bewezen Paulus' God te zijn in de manier waarop Hij voor Hem zorgt en in Zijn noden voorziet. Maar Paulus' God is ook de God der Filippenzen. Daarom zal Hij ook hun noden vervullen. Al hun noden. De noden voor

hun lichamelijk welzijn, alsook de noden voor hun geestelijk bestaan. Nergens zullen ze gebrek aan hebben. Nu zij het instrument geweest zijn in Gods hand om in Paulus' noden te voorzien, zal Paulus' God ook hen weldoen.

Dat zal de Heere doen naar de maatstaf van Zijn eigen rijkdommen.

Naar Zijn rijkdom. Dat betekent: niet karig, maar overvloedig en royaal, zoals dat van een rijk Koning verwacht mag worden. Boven dien vervult Hij die noden in heerlijkheid. Wil dat zeggen dat ze met de 'beloning' moeten wachten totdat zij in de heerlijkheid zijn? Zal het dan pas blijken? Nee, zo moeten we dit niet verstaan. Natuurlijk zal in de heerlijkheid, als Gods kinderen in de hemel komen, hun zaligheid volkomen zijn, maar niet pas dan wordt ondervonden hoe de Heere voor hen zorgt. Dat blijkt ook nu al. Dat blijkt in feite in heel hun levensgang. Altijd en overal zullen er de bewijzen zijn van die liefderijke zorg en trouwe leiding van de Heere. En altijd weer zal daar voor hem, die er ogen voor gekregen heeft, het element van Gods heerlijkheid in te zien zijn. Al was het alleen maar de heerlijkheid van een groot God, die Zich ontfermt over de ellendige.

Dat het zo verstaan moet worden blijkt ook wel uit de toevoeging door Christus Jezus. Het is immers alles in en door Hem dat God dit doet. Buiten Jezus kan God met geen mens gemeenschap hebben en kan Hij aan niemand gunsten bewijzen. Maar dankzij het volbrachte werk van Gods Zoon is er die gemeenschap wel en zijn er die gunsten ook.

Doxologie

Is hij eenmaal zover gekomen dan kan het bijna niet anders of Paulus gaat over op een lofprijzing. Alles overziende wat de Heere voor Hem is geweest en wat Hij voor de Filippenzen zijn zal het noopt er allemaal toe om de Heere alle eer en aanbidding toe te brengen. Heel het denken van de apostel is op God geconcentreerd. Heel zijn hart gaat naar Hem uit. Overal ziet Hij Zijn goede en zorgende en zegenende genadehand in. En dus verdient Hij ook alle dank te ontvangen. Naar het voorbeeld van het gebed, dat Christus aan Zijn kerk geleerd heeft, eindigt Paulus in God.

Onze God nu en Vader zij de heerlijkheid in alle eeuwigheid. Amen.

Nogmaals: tevreden met wat God geeft

Paulus zegt dat hij vervuld is en zelfs overvloed heeft. En dat ondanks de omstandigheden waarin hij verkeert. Hij kan met een eerlijk hart zeggen: Wat God mij geeft en wat Hij mij gemaakt heeft is genoeg.

In Spr. 30:15,16 wordt een aantal dingen genoemd die nooit zeggen: Het is genoeg. Het graf, de gesloten baarmoeder, de aarde die van water niet verzadigd wordt en het vuur. Altijd willen die meer hebben. En duizenden en duizenden mensen in deze wereld zijn net als die dingen, die daar genoemd worden. Nooit is het genoeg. Altijd willen ze meer. Teverdenheid is ver te zoeken.

Op die mentaliteit is heel de wereld geprogrammeerd. Altijd moeten er nieuwe dingen komen. De reclame helpt wel mee om ons steeds weer de prikkel te laten voelen om nieuwe dingen aan te schaffen. Op de kooplust wordt gespeculeerd. En hoeveel verschil is er tussen kooplust en hebzucht? Kan iemand dat precies aangeven? Of zijn de grenzen daartussen vloeiend, vooral in onze materialistisch ingestelde tijd?

Nee, het is niet gemakkelijk om in deze tijd tevreden te zijn en met Paulus te kunnen zeggen: Ik heb genoeg. Toch staan er passages in de Schrift, die ons de weg daarheen wijzen. Verstaan wij bijbelgedeelten, zoals 1 Tim. 6:6-10 en Hebr. 13:5,6?

Dienst der offeranden

De collecten tijdens onze erediensten worden wel eens aangeduid met de term 'dienst der offeranden'. Op zich een hele mooie en juiste term, al klinkt hij wellicht wat ouderwets. Maar of de gemeente bij het collecteren inderdaad inderdaad bezig is met het brengen van offers?

Laten we voorop stellen, dat de collecte een integraal onderdeel is van onze eredienst. Dat onderdeel hoort er echt bij, net als preken en bidden en zingen. Het zou onschiftuurlijk zijn als we de collecte niet tijdens de kerkdienst hielden. Daarom zouden we misschien het woord 'collecte' er maar niet meer voor moeten gebruiken. Dan is 'dienst der offeranden'

wel wat bijbelser. Als het dan ook maar bijbels gebeurt. Dat wil zeggen: als we maar offeren. En dat is niet alleen een zaak van onze handen, maar vooral van ons hart.

We moeten bedenken, dat niet alleen de diakenen constateren wat er is opgebracht in de collectezak, maar dat God daar ook het oog op houdt. En Hij rekent niet zoals wij, zodat Hij constateert dat het een mooie opbrengst is of dat de opbrengst tegenvalt. Hij ziet of er een hart in klopt. Hij keurt onze gaven, zoals Hij ook Noach's offer keurde. Ruikt God in onze kerkdiensten ook een liefelijke

reuk, waarin Hij een welgevallen neemt? Komen onze giften uit een gewillig hart? Geven we omdat we geleerd hebben dat het zaliger is om te geven dan om te ontvangen en omdat we beseffen dat God de vrijwillige gever liefheeft? Hebben we die instelling als de collectezak ons bereikt of als we een overschrijving doen naar de bankrekening van kerk of diaconie? Daar let de Heere op. En dat heeft voor Hem waarde. Moge het ons er dan ook om gaan dat we via onze gaven voor de Heere en Zijn dienst Hem welbehagelijk mogen zijn.

P. den Butter

IMPRESSIES VANUIT NUNSPEET (4)

Vorige keer schreef ik een en ander over de Nieuwe Bijbelvertaling (NBV). Dat besluit werd aan het eind van de tweede vergaderweek genomen. Aan het begin van die week kwam een ander gevoelig liggend punt ter sprake. Dat betreft de vraag wat we in onze kerken mogen zingen. We weten allemaal dat er een groot aantal gemeenten is waar men zich niet houdt aan wat gesteld is in art. 69 van onze Kerkorde. Daar staat dat we alleen psalmen zingen en berijmde schriftgedeelten. In 1998 is door het moderamen van de toenmalige synode een voorstel gedaan om toch nog een keer een poging te doen om uit de impasse te komen. Welnu, deputaten Eredienst hadden de opdracht gekregen van de generale synode van 2001 om liederen te selecteren, maar ook onderzoek te doen naar de bereidwilligheid van kerkenraden om zich aan zo'n selectie geestelijke liederen te houden. Op grond van de uitslag van die enquête hebben ze daarvan afgezien. Te veel kerkenraden gaven aan daar niets in te zien. De synodale commissie heeft uiteindelijk toch een voorstel aan de vergadering voorgelegd, omdat niets doen de situatie rondom wat we zingen in ieder geval niet kan verbeteren. Een ruime meerderheid van de vergadering kon zich vinden in het uiteindelijke besluit. Wat is de hoofdlijn van dit besluit?

Wat zullen we zingen?

Ik geef u eerst het besluit nagenoeg in z'n geheel, omdat naar mijn mening het van belang is om het uiteindelijke besluit te kunnen begrijpen. Vervolgens zal ik er enkele kantteke-

ningen bij maken. U ziet dan trouwens nog eens hoe een officieel besluit opgebouwd is.

De generale synode

Kennis genomen hebbend van

1. het rapport van deputaten Eredienst alsmede het corresponderende rapport van de synodale commissie;
2. de eerder genomen besluiten en de daaraan ten grondslag liggende rapporten vanaf de generale synode van 1980 inzake het kerkelijk lied

constaterende

1. dat alle voor 1998 genomen besluiten inzake het kerkelijk lied niet die eenheid hebben gebracht die men gehoopt had;
2. dat de besluiten van de synoden van 1998 en 2001 inzake het kerkelijk lied werden genomen met de intentie een laatste poging te doen om een uitweg te zoeken in de onbevredigende situatie rondom het functioneren van art. 69 K.O.;
3. dat uit de enquête van deputaten blijkt dat inzake het kerkelijk lied de meerderheid van de kerken zich niet houdt aan de synodale bepalingen, met name vanuit de overtuiging dat de liedkeus behoort tot de vrijheid van de plaatselijke kerken;

overwegende

1. dat op de generale synode van 1980 inzake het kerkelijk lied uitgesproken is dat de Heilige Schrift het zingen van liederen die niet rechtstreeks berijmde Schriftgedeelten zijn niet verbiedt, noch gebiedt;

2. dat het de roeping van de kerken is om ook in het kerkelijk lied de kerken bij het Woord te bewaren;
3. dat de Psalmen een geheel unieke plaats innemen, zoals ook blijkt uit de vele citaten uit het boek der Psalmen in het NT;
4. dat de geschiedenis van de kerken laat zien dat ook via zogenaamde vrije liederen allerlei dwaalleer de kerken is binnen gekomen;
5. dat het calvinistisch beginsel is dat in het kerkelijk lied de Schrift zelf aan het woord komt;
6. dat al heel lang eenparigheid inzake het kerkelijk lied ontbreekt;
7. dat weliswaar van het huidige standpunt ten aanzien van het kerkelijk lied, zoals dat verwoord wordt in art. 69 K.O., nog nooit is aangetoond dat dit tegen de Schrift of de confessie ingaat en dat dit daarom als hoofdlijn gehandhaafd kan blijven;
8. dat echter in de gereformeerde traditie er ook een zijlijn is aan te geven waaruit blijkt dat wel een plaats werd gegeven aan het vrije lied, vanuit de overtuiging dat schriftuurlijke gezangen de mogelijkheid bieden het heil dat God in Jezus Christus heeft geschonken te bezingen in woorden geput uit héél de Schrift.

van oordeel

1. dat in het licht van het rapport van deputaten Eredienst het aanbieden van een selectie liederen geen uitkomst kan bieden in de ontstane situatie;
2. dat het zondermeer vrijgeven van het vrije lied binnen onze kerken een breuk betekent met onze eigen kerkgeschiedenis en gevaaren in zich bergt voor het geestelijk welzijn van de kerken;
3. dat prediking en kerkelijk lied niet los van elkaar staan en dat daarom de keuze van kerkliederen in de praktijk ook iets blijkt te zeggen over de inhoud van de prediking;
4. dat elke oplossing in de impasse waarin onze kerken inzake het kerkelijk lied terecht is gekomen een schijnoplossing is zonder de erkenning dat het om een geestelijk probleem gaat;
5. dat de GS geroepen is om geestelijke leiding te geven om uit deze impasse te geraken;

sprekt uit

1. Dat de Psalmen van onschatbare waarde zijn.
2. Dat de Christelijke Gereformeerde Kerken in Nederland het 'vrije

- lied'weliswaar toestaan (de Schrift verbiedt het niet), maar niet voorstaan (de Schrift gebiedt het niet);
4. Dat kerkenraden die andere geestelijke liederen laten zingen dan berijmde schriftgedeelten erop hebben toe te zien dat die liederen in overeenstemming zijn met Schrift en belijdenis;
 3. Dat het te betreuen is dat:
 - a. kerkenraden zich niet hebben gehouden aan het gestelde in art. 69 K.O.
 - b. het besluit van 1983 om de voorgestelde bundel niet vrij te geven geen recht blijkt te hebben gedaan aan wat beoogd werd, namelijk de eenheid der kerken;

besluit

1. De tekst van art. 69 K.O. als volgt te wijzigen:

'In de eredienst zullen in principe de psalmen gezongen worden, alsmede de berijmde Schriftgedeelten door de generale synode vastgesteld.

- a. Onder een berijmd Schriftgedeelte wordt verstaan de berijming van een aaneengesloten passage uit de Heilige Schrift. Tot de bedoelde berijmde Schriftgedeelten behoren de door de synoden van 1959, 1974 en 1989 vastgestelde liederen (zie bijlage.....K.O.)
- b. Voor andere liederen gelden de volgende criteria:
 1. de liederen moeten het heilshandelen van God zodanig vertolken dat zij met het geheel van Gods heilsopenbaring in overeenstemming zijn en van de Geest der Schriften doordrenkt zijn;
 2. de liederen moeten confessioneel verantwoord zijn;
 3. de liederen moeten liturgisch verantwoord zijn;
 4. literair en muzikaal moeten de liederen op niveau zijn.
(Acta 1983, bijlage 46, p.211)
Zie voor een verdere uitwerking van deze criteria bijlage.....K.O.'
2. deputaten op te dragen zich verder te bezinnen op nadere concretisering van criteria waaraan een kerkelijk lied in het licht van Schrift en belijdenis dient te voldoen om zo een handreiking te bieden ter beoordeling van liederen.
3. in het reglement voor de kerkvisitatie (bijlage 25 K.O., onder I

vraag 13) op te nemen dat ook over het kerklied gesproken dient te worden in het licht van de onder 1. en 2. genoemde besluiten, en wel als volgt:

- a. *Indien u in de eredienst ook andere liederen zingt dan alleen psalmen en berijmde Schriftgedeelten vindt er dan regelmatig toetsing plaats van bestaande en nieuwe liederen aan de hand van de in art. 69 K.O. genoemde criteria (en de uitwerking ervan in bijlage... K.O.)?*
- b. *Hoe waakt u erover dat in de eredienst het principe tot uitdrukking komt dat de psalmen en berijmde Schriftgedeelten prioriteit hebben boven andere liederen?*

4. de kerken van deze besluiten in kennis te stellen.

De principiële lijn vasthouden

Wat in ieder geval duidelijk dient te zijn, is dat de woorden in de hoofdttekst van art. 69 K.O. 'in principe' duidelijk willen maken dat dit ons uitgangspunt dient te zijn. Men kan nooit met evenveel recht allerlei 'vrije liederen' (gezongen) zingen als dat er psalmen en andere direct uit de Schrift genomen liederen worden gezongen. 'In principe' geeft wel aan dat er een afwijking mogelijk is, maar dat die geen regel is. Bovendien verwijst dat naar de hoofdlijn binnen de gereformeerde traditie én ons eigen kerkverband, namelijk dat het een calvinistisch beginsel is dat in het kerklied de Schrift zelf aan het woord komt. De eerlijkheid gebiedt inderdaad te zeggen dat er ook altijd een 'zijlijn' geweest is in de kerken van de Reformatie, waarop men er van overtuigd was dat het zingen van vrije liederen wel verantwoord was.

Om daaraan recht te doen is dus in de 'kleine letters' onder art. 69 K.O. opgenomen dat er ook andere liederen zijn, die dan wel aan bepaalde criteria dienen te voldoen.

En laten we wel wezen. We zijn toch niet tégen gezangen? Hoe vaak wordt het 'Vaste Rots van mijn behoud' niet geciteerd in de prediking. Bovendien worden er thuis en binnen jeugdverenigingen ook onder ons heel wat gezangen gezongen. Waar het wél om gaat is dat de eredienst een plek is waar zoveel mogelijk de HEERE Zelf aan het Woord komt! Dat heeft uiteraard allereerst consequenties voor de prediking,

maar ook voor de gemeentezang. En als we gezangen zingen dan is beslissend welke gezangen dat het zijn. Kunnen die de toets van Schrift en belijdenis doorstaan? Daarom is het ook goed dat er criteria zijn geformuleerd en verder zullen worden uitgewerkt. Dan doen we er tenminste alles aan om te voorkomen dat alles maar gezongen wordt wat zich aandient als gezang. Daarbij is het m.i. ook van belang dat er tijdens de kerkvisitaties nadrukkelijk naar gevraagd wordt. Zal dat afdoende zijn? Dezelfde vragen kunnen gesteld worden bij de prediking binnen onze kerken. Die dient ook getoetst te zijn en te worden aan de Schrift en de belijdenis. En gebeurt dat altijd?

Is dit dé oplossing?

Is met het bovenstaand besluit alle kou uit de lucht genomen? Nee, natuurlijk niet. Zeker niet als we het géestelijk probleem wat achter de hele ontwikkeling van 1980 (en al eerder) tot op heden zien. De keuze van kerkliederen staat niet los van de inhoud van de prediking. Een prediking die 'eigen' is (is dat zo?) aan de Chr. Geref. Kerken zal ook liefde tot de psalmen met zich meebrengen.

Maar we kunnen elkaar vanuit wat nu besloten is wel aan blijven spreken. En dat dient dan ook te gebeuren.

Tenslotte nog dit. Een dergelijk besluit heeft iets 'dubbels' in zich. Er wordt een hoofdlijn aangegeven, maar daarnaast ook een zijlijn. Werkt een dergelijk besluit dan niet de verdeeldheid in de hand? Naar mijn stellige overtuiging moeten we deze redenering omkeren. Er is verdeeldheid en als gevolg daarvan krijgen besluiten soms een dergelijk karakter. Daarom kan inderdaad een diep verdriet zich van je meester maken ná een dergelijk besluit, terwijl je eigenlijk opluchting zou verwachten. Misschien niet eens zozeer over het besluit als zodanig, maar wel over alles wat er aan vooraf gegaan is en er op zal volgen. Houdt u zich er echter van overtuigd dat er toch echt geworsteld is om temidden van allerlei opvattingen deze koers uit te zetten. Dat kost dan ook nog wel eens een slapeloze nacht. Dat is op zich helemaal niet erg als we maar iets van de betekenis van ons kerkelijk zegel zien, persoonlijk en als kerken: "En toch niet verteed...."!

Weet u, als we meer over deze besluiten zullen praten dan dat we ermee worstelen voor Gods Aangezicht, dan zal alles tevergeefs blijken te zijn.

Ondanks alles: "Om 's HEEREN huis in u gebouwd, waar onze God Zijn woning houdt, zal ik het goede voor u zoeken". Eén was er – en Hij leeft toch nog?! – Die dit volmaakt in prak-

tijk bracht. Zullen we dan met al onze zorgen over ontwikkelingen binnen onze kerken aan Zijn troon te vinden zijn?!

M.J. Kater

VRAGENRUBRIEK

Op een jongerenbijeenkomst werd (terecht) gewaarschuwd tegen de gevaren van roken, drugs, vrije seks en het ons moedwillig in gevaar begeven. Er werd echter gezegd dat we deze dingen niet mogen doen, omdat ons lichaam een tempel is van de Heilige Geest. Is dat wel juist?

Het is inderdaad goed dat er tegen de genoemde zaken ernstig gewaarschuwd wordt. Zij bedreigen immers onze gezondheid en die gezondheid en ons leven zijn gaven van God. De gaven willen ons bij de Gever bepalen. Het is tegen de wil van de Gever, de Heere, dat wij Zijn kostelijke gaven verkwanselen. Al is het duizend maal waar dat God ons levensbegin en levenseinde bepaald heeft, toch is er ook de verantwoordelijkheid van de mens. Wij mogen maar niet raak leven. Door goddeloosheid kan het leven in gevaar komen en verkort worden. Stel dat een jonge man dronken achter het stuur van zijn auto kruipt en de weg opgaat, vreselijk hard rijdt en tegen een boom verongelukt, kan dan in de rouwadvertentie gezet worden: Heden behaagde het de Heere van ons weg te nemen? Al gaat er niets buiten Gods verborgen raad om, toch gebeurt er ook veel tegen Zijn geopenbaarde wil. Laten we dat niet vergeten!

Laten we dus rekenen met Gods geopenbaarde wil. En dan leert de uitleg van het zesde gebod in de Heidelbergse "dat ik ook mijzelf niet kwetse of moedwillig in enig gevaar begeve". Ons lichaam behoort de Schepper toe.

Maar we kunnen niet zondermeer stellen – en dat is de vraag – dat onze lichamen tempelen zijn van de Heilige Geest. Met deze uitdrukking wordt allereerst iets van het geheim van het bestaan van Gods kerk aangeduid. De Kerk des Heeren is het volk van God. De Kerk kan ook genoemd worden: het lichaam van Christus. De Kerk is vervolgens ook een tempel van de Heilige Geest. De Heilige Geest

woont in al de leden van Gods Kerk. We kunnen dit lezen in 1 Kor. 3:16 en 17 en in 1 Kor, 6:19.

Nu zijn de levende lidmaten van Gods Kerk in zichzelf zondige mensen. Door hun ongeloof, wereldzin en ongerechtigheden bedroeven zij de Heilige Geest Die in hen woont. Dan trekt de Heilige Geest Zich als het ware bedroefd terug. Hij gaat niet weg! Nee, Hij zorgt ervoor dat er een magerheid over mijn ziel komt en dat ik het tenslotte niet meer uithoud, en met smeking en geweent wederkeer tot de Heere. Dat is alles Gods werk. David beklemtoont in Psalm 51 de noodzaak van het werk van de Heilige Geest: Ai, laat van mij Uw Heiligen Geest niet scheiden, Die kan alleen op 't rechte spoor mij leiden!

Van nature is ons lichaam geen tempel van de Heilige Geest. Ons lichaam moet een tempel van de Heilige Geest worden. In de weg van de levendmaking. Wat is mijn lichaam, mijn leven dus van nature? Is het teveel gezegd als we zeggen dat ons lichaam van nature aan de duivel gewijd is? Hebben we niet allen de Heere Jezus nodig, Die sprak: "Zie, Ik werp duive-

len uit en maak gezond". En zegt de apostel Johannes niet: "Die de zonde doet, is uit de duivel; want de duivel zondigt van den beginne. Hiertoe is de Zoon van God geopenbaard, opdat Hij de werken des duivels verbreken zou", 1 Joh, 3:8.

Een natuurlijk mens kan zich verhard en daardoor de algemene werkingen des Geestes uitblussen. Waar dat werk eenmaal begonnen is, daar kan dat niet meer, al kan de Geest wel bedroefd worden, zoals ik reeds zei. Wie zondigt, zondigt tegen een drieënig God. Niemand heeft een vrijbrief om te zondigen, ook al is je lichaam (nog) geen tempel van de Heilige Geest. Laat het dus duidelijk zijn, dat we niet zonder meer kunnen stellen dat ons lichaam een tempel van de Heilige Geest is. Dat moet het wel worden. Er wordt al genoeg verondersteld in onze dagen. Maar met veronderstellingen gaat een mens verloren. Een mens moet wederom geboren worden. In die weg wordt het gebed geboren: Leer mij naar Uw wil te handelen, ik zal dan in Uw waarheid wandelen, neig mijn hart en voeg het saam, tot de vrees van Uwe Naam. Hoe nodig is de leiding, de heiligende werking van Gods Geest, opdat wij voorzichtig wandelen temidden van een krom en verdraaid geslacht. Ik hoop de vraag naar tevredenheid beantwoord te hebben. Meer vragen altijd welkom!

K. Hoefnagel

VAN DER SCHUIT (5)

De Schrift en het verbond.

Bijzonder in de vorige eeuw is er heel veel over de verbonden gediscussieerd en geschreven. Toegespitst ging het over de twee of drie verbonden. Benadrukt werd er zijn het verbond der genade en het verbond der werken of het verbond der verlossing, het verbond der werken en het verbond der genade. Die discussie, we kunnen wel zeggen de strijd, wat zeer triest is, is nog niet ten einde. Nu ligt het niet in de bedoeling op die strijd in te gaan noch minder om die strijd verder te doen oplaaien. Prof. Wisse heeft eens gezegd: er gaan er met twee verbonden verloren en met drie en er worden er met twee verbonden behouden en met drie. Daarmee kan men het hartelijk eens zijn. Echter, dit

houdt niet in dat alles maar verzweigen moet worden en nergens op ingegaan mag worden. Dat is niet juist. Er wordt dan ook geen recht gedaan aan beschuldigingen aan het adres van prof. van der Schuit c.q. aan de Christelijke Gereformeerde Kerken. Citaten als verbondszenuwende leer, ontleend aan een opmerking van Comrie roepen vragen op. Alsook het stellen dat de drie verbonden leer Arminiaans zou zijn. Is het historisch te funderen? Maar er is meer. In een leeruitspraak is vastgelegd dat God het genadeverbond heeft opgericht met Christus als tegenwoordigend Hoofd van al de Zijnen. Dat houdt in dat er geen wezenlijk onderscheid is tussen het

verbond der verlossing en het verbond der genade. Men zegt in wezen is het één verbond. Gewezen wordt op Romeinen 5. waar gesproken wordt over Christus als Hoofd. Maar zegt prof. van der Schuit en terecht in Rom. 5 gaat het niet over Christus als Hoofd van het genadeverbond, maar Christus als het Hoofd van de nieuwe mensheid. Met Christus kan ook het genadeverbond niet opgericht zijn, want Hij heeft geen genade nodig. In heel de Schrift is niet te vinden dat Christus het Hoofd is van het verbond, wel Borg en Middelaar van het genadeverbond. Consequenties zijn ook verbonden aan de uitspraken dat het genadeverbond staat onder beheersing van de uitverkiezing. Als de verhouding van verbond en verkiezing zo omschreven wordt, dan zijn alleen de uitverkorenen in het verbond. Aan de uitverkorenen moeten de rechten op de weldaden van het verbond verkondigd worden. Dit roep vragen op! Daarop is van der Schuit ingegaan niet om te disputeren, maar om te wijzen op wat de Heilige Schrift leert en de belijdenis zegt en het doopformulier aangeeft. Ten eerste schrijft van der Schuit als we moeten aannemen dat God het genadeverbond met Christus heeft opgericht, gelijk het werkverbond met Adam, dan zou daaruit volgen dat God in dat verbond werd de God van Christus en Deze uit vrije genade Zijn Kind. Dit kan niet uit de Schrift worden aangetoond. Echter wie Christus wel is kunnen we weten uit de Schriften. Wanneer het gaat over de oprichting van het verbond dan kunnen we niet om Genesis 15 heen en zeker niet om Genesis 17. Het verbond wordt opgericht met Abraham en zijn geslacht tot in eeuwigheid en dan zegt de Heere daarbij: om u te zijn tot een God en uw zaad na u. Laten we opletten. Als Abraham er niet meer is, blijft het verbond van God van kracht. Het is zelfs een eeuwig verbond. Dus geldt het ook vandaag nog. Het omspant ons en onze kinderen. We kunnen daarom zingen en bijzonder bij een doopbediening: God zal Zijn waarheid nimmer krenken, maar eeuwig Zijn verbond gedenken. Het verbond met Abraham Zijn vrind, bevestigt Hij van kind tot kind. En wat werd en wordt geleerd? Psalm 81:12. Elk kind kent het vers. Wordt het opgegeven: je hoort kinderen zingen. Ouderen die het kennen bidden om levenspraktijk bij de kinderen, opdat het nageslacht

de Heere mag dienen en vrezen. Nu zegt de Heere in Genesis 17 met nadruk: om u te zijn tot een God en uw zaad na u. Als teken daarvan geeft de Heere de besnijdenis. Naar het bevel van de Heere werden alle mannelijke personen besneden. Groot en klein, zelfs Abraham. Ismaël en de inboorlingen en autochtonen werden daarbij betrokken. Die besnijdenis was zeker een onderscheidingsteken maar allereerst een verbondsteken. Gaat daarna naar het Woord van de Heere de lijn van het verbond door via Izaak: de verbondswaard, de verbondswraak, de verbondszegen, de verbondsverlating of verbreking worden door geheel Israël gehoord. Het hele volk is bij het verbond van de Heere betrokken. Zijn woorden komen tot allen en gelden allen. Dit houdt veel in. Vandaar dat de Heere Christus met ernst en nadruk zegt: de kinderen van het koninkrijk zullen uitgeworpen worden in de buitenste duisternis. Matth 8: 12. De rijkskinderen zijn de nakomelingen van de aartsvaders. Zij zijn in het bezit van de beloften van het hemelrijk. De kantenaren zeggen: d.i. de Joden, met welke God wel een uiterlijk verbond gemaakt had, maar die zich door hun ongeloof dat onwaardig maakten. Met overtuiging zegt Petrus in Handelingen 3: gijlieden zijt kinderen der profeten en des verbonds, hetwelk God met onze vaders opgericht heeft, zeggende tot Abraham: en in uw zaad zullen alle geslachten des aardrijks gezegend worden. Laten we luisteren naar wat de Heere tot Israël sprak: verder hebt gij uw zonen en uw dochteren die gij gebaard hebt genomen en hebt ze denzelven geofferd om te verteren. Is het wat

kleins van uw hoererijen, dat gij *Mijn* kinderen geslacht hebt en hebt hen overgegeven als gij dezelve voor hen door het vuur hebt doen gaan? Ezech. 16: 20, 21. In de kanttkening staat: Mijn kinderen, die Mij toekwamen, uit kracht van het verbond, dat Ik met u en uw zaad gemaakt heb, want hoewel het joodse volk God verlaten had en waardig was van Hem verlaten te worden nochtans dewijl dit nog niet geschied was genereerde het kinderen die Hij nl. de Heere door de besnijdenis voor de Zijnen verwaardigde te erkennen. Geheel in de lijn van bovengenoemde uitspraken heeft Calvijn gesteld dat de Heere Zijn verbond heeft opgericht met Abraham en zijn natuurlijk zaad. Naar de Schriften spreekt Calvijn daarom van tweeërlei kinderen van het verbond. Onderscheidenlijk, maar ook wijzend op 's Heeren verbond en woorden dient dit daarom verkondigd te worden. De Heere laat welmenend in Zijn woord horen en geeft aan de zegen van het Woord in het hart en een leven naar 's Heeren verbondswil. Bijzonder in de kerk bij Woord en sacrament mag gezongen worden: Zijn trouw rust zelfs op 't late nageslacht, dat Zijn verbond niet trouweloos wil schenden, noch van Zijn wet afkerig de oren wenden, maar die naar eis van Gods verbond betracht. Psalm 103: 9. En: Lout're goedheid, liefdekoorden, waarheid zijn des Heeren paân, hun die Zijn verbond en woorden als hun schatten gadeslaan. Dit zijn woorden naar het denken, naar het hart van prof. van der Schuit. Het werd bemerkt. Bij ons ook?

M.C. Tanis

BRIEVEN AAN OUDERS (41)

Deze keer schrijf ik u over gehoorzame kinderen van een liegende profeet.

Kinderen kunnen de gehoorzaamheid opzeggen vanwege zwakheid en gebreken van vader of moeder. Maar dat mag niet. Hebben kinderen dan geen zwakheden en gebreken? Kunnen ze zich verheffen boven hun ouders? Neen toch?! Immers ze zijn ook Adamskinderen. Onbekwaam tot enig goed en geneigd tot alle kwaad. Er was in Bethel een oud profeet. Zijn zonen kwamen hem vertellen dat een man Gods Bethel was binnengekomen, en daar het oordeel van God

had aangekondigd. Het afgodenaltaar van Jerobeam zou scheuren. Toen Jerobeam de woorden van die man Gods hoorde, strekte hij zijn hand uit en riep: "grijpt hem". Op dat zelfde ogenblik verstijfde de arm van de koning. De man Gods moest voor Jerobeam bidden, en toen werd zijn arm weer normaal. Wel – de zonen van de profeet van Bethel hebben hun vader dat alles in kleuren en geuren verteld. Terstond daarna kwam de opdracht: "zadel de ezel". De zonen deden wat vader beval, en daar ging vader op zijn ezel de man Gods uit Juda achterna; en toen hij hem

gevonden had, drong hij erop aan om met hem terug te keren, en bij hem thuis de maaltijd te nuttigen. Deze zei echter dat de Heere hem verboden had om spijze en drank te gebruiken in Bethel. Toen kwam de leugen: "ik ben ook een profeet, en een engel van de Heere heeft mij geboodschapt: zeg dat hij met u teruggaat en bij u eet en drinkt". De man Gods geloofde de leugen, en ging mee terug. Evenwel – toen hij daarna heenging uit Bethel, doodde hem een leeuw. 't Werd de leugenprofeet geboodschapt. De opdracht kwam opnieuw tot zijn zonen: "zadelt mij de ezel". Al spoedig vond hij de ander op de weg liggen, dood, en verbazingwekkend: de leeuw en de ezel stonden ernaast. De valse profeet heeft de dode profeet meegenomen en begraven in zijn eigen graf. Opnieuw kwam er een opdracht voor de zonen: die moesten hem na zijn dood begraven naast de man Gods uit Juda. Ik weet niet of die zonen hebben geweten van de leugen van hun

vader. Doch zijn kinderen gehoorzaamheden hem in alles. Zo betaamt het ook kinderen, want vaders en moeders hebben het gezag over hun kinderen van de Heere gekregen. Daar heb ik echter al eerder over geschreven. 't Gaat mij om iets anders. De man Gods uit Juda moest zijn ongehoorzaamheid met de dood bekopen. De Heere vraagt gehoorzaamheid van een profeet, van ouders, van kinderen, van ieder. Evenwel – de vader der leugen, satan, wil verleiden tot ongehoorzaamheid, en daar kan hij zelfs een, die zegt: "ik ben ook een profeet" voor gebruiken. Denk eraan dat er velen zijn opgestaan die zeggen: "o ja, maar dit of dat kan of mag best; we leven nu in een andere tijd dan de mensen ten tijde van de Bijbelschrijvers". Pas toch op voor die leugenprofeten. Ga naar de Heere, en vraag hem! Nu zijn wij allen, ouders en hun zaad, kinderen van de ongehoorzaamheid. Echter – kent u dat wonder: niet

gedood door een leeuw, maar levend gemaakt door de Leeuw uit Juda's stam?

P.v.Zonneveld

JAARVERGADERING GOLV 2004

Zaterdag 20 november 2004 D.V.

TOERUSTING EN VORMING

Tasten tussen noodzaak en begrenzing!

Ds. L.W. v.d. Meij en Dr. W. Fieret
Gebouw Gamma Driestar College
Gouda Aanvang: 9.00 uur (inloop) en
9.30 uur opening.

Toerusting en vorming, tasten tussen noodzaak en begrenzing!

Wie bepaalt de mate van confronteren, want er kan tweërlei uitwerking zijn, namelijk: "Besmetting door en stimuleren van het kwaad of juist een waarschuwen voor en afhouden van het kwaad". Deze problematiek speelt niet alleen in het VO maar ook al in het PO. Denk alleen maar aan het gebruik van methodes of de bespreking van seksualiteit en muziek. Duidelijk is dit geen gemakkelijke maar wel bijzonder actuele problematiek. Wat is de leefwereld van onze jongeren? Is het handhaven van vreemdelingschap in het isolement niet het beste? Ga je van beperkte distantie via begeleide confrontatie niet heel gemakkelijk naar steeds schokkender confronteren, omdat de leefwereld van onze leerlingen steeds verder vervreemdt van de eigen identiteit en opvattingen van opvoeders? Referent, Dr. W. Fieret, voorzitter centrale directie van het Van Lodensteincollege te Amersfoort, belicht de problematiek vanuit de historie, de moderne jeugdcultuur en de onderwijssituatie. Met behulp van een PowerPoint-presentatie geeft hij de kaders aan met daarbij de argumentatie voor de eigen verantwoordelijkheid van de school. Heel praktisch, doorspekt met eigentijdse voorbeelden, geeft hij de noodzaak van begeleide confrontatie aan, maar ook het hoe...!

De co-referent, Ds. L.W. van der Meij, Christelijk Gereformeerd predikant te Driebergen, reageert op Fieret en denkt met ons na over de vraag: "Is er in de Schrift legitimatie te vinden voor begeleide confrontatie of toerusting en vorming van onze leerlingen? Op welke wijze confronteert

www.kliksafe.nl

Internet voor school en werk nodig?

Kies voor Kliksafe. U en uw kinderen

internetten dan veilig en beschermd!

Bij Kliksafe krijgt u:

- optimale filtering
- vijf mailboxen
- een spamfilter, die ongewenste reclame via mail tegenhoudt
- een virusscan die het binnenhalen van hinderlijke virussen via mailberichten voorkomt

Kliksafe-inbelabbonnementen vanaf

€ 39,00 per jaar

Kliksafe-adsl: vanaf € 22,95 per maand

Meer weten?

Kijk op www.kliksafe.nl. Of bel tijdens kantooruren (055) 539 02 66. We sturen u graag de informatiebrochure en de gratis installatie-cd toe.

kliksafe ... bewuste keus

de Schrift zelf?" Hij richt zich op Bijbelse voorbeelden en spiegelt deze aan zijn ervaring in catechese en jeugdwerk binnen de gemeente. Uiteraard komt ook de gezinssituatie ter sprake. Mogen we ieder die in het onderwijs

werkt of bestuurlijk met onderwijs te maken heeft van harte opwekken deze zaterdag naar Gouda te komen en met ons mee te denken en te spreken over toerusting en vorming? Na de inleidingen krijgen een drietal onderwijskundigen uit het land het

woord om vanuit VO en PO een casus of vraag in te brengen. De sprekers zullen worden gevraagd hierop te reageren. Uiteraard kan hierna ieder die de inleiders wil bevragen het woord krijgen.

Ook is er wat ruimte voor enkele huishoudelijke zaken en hopen we afscheid te nemen van onze voorzitter. Afsluitend willen we met elkaar een gezamenlijke lunch gebruiken.

Van harte welkom en tot ziens in Gouda D.V. 20 november 2004!

A. Karens, voorzitter
A. Hoogendoorn, secretaris

Winterhulp Oost-Europa

Met een

lege maag
bij een
koude kachel

De armoede in Oost-Europa is groot. Honger en kou bedreigen duizenden arme gezinnen, ouderen en alleenstaanden in Bulgarije, Moldavië, Oekraïne, Roemenië, Servië en Wit-Rusland. Kom Over En Help geeft winterhulp via de kerken. De hulp bestaat uit geld voor verwarming, voedsel, kleding, medicijnen en christelijke lectuur.

Help mee! Voor € 10,- vult u de boodschappentas van een arm gezin of oudere in Oost-Europa. Met vijf tassen (€ 50,-) helpt u hen de hele winter door!

Gebruik het formulier op www.winterhulp.nl of maak uw gift over op **giro 35 35 181** o.v.v. winterhulp.

Onze winterhulp is afgestemd met Stichting Hulp Oost Europa, zodat er geen overlap in de hulpverlening is.

Stichting
Kom Over En Help

Postbus 138 • 3860 AC Nijkerk • Tel.: (033) 246 32 08 • E-mail: info@koeh.nl
www.koeh.nl • Postbank: 35 35 181 • Rabo: 16.10.04.555

Laat ze niet in de kou staan!

Wonen in een bushokje...

Dirk, 57 jaar, woonde maandenlang in een bushokje in Ede, omdat de wachttijd voor een éénkamerflat twee jaar is en hij geen urgentiegeval was...

Ontmoeting gaat daarom een project opstarten in de Gelderse Vallei.

Zonder uw hulp kunnen wij mensen als Dirk niet helpen! Maak daarom uw gift over op ons bank- of gironummer!
Alvast hartelijk dank!

Ontmoeting biedt, op basis van christelijke naastenliefde, professionele hulp aan dak- en thuislozen, uitgaande van de behoeften en mogelijkheden van de cliënt.

Centraal Bureau
Postbus 25110
3001 HC Rotterdam
tel: 010 - 425 76 77
info@ontmoeting.org
www.ontmoeting.org
Postbank 2600356
Rabobank 3876.69.140

TE KOOP GEVRAAGD

**Theologische boeken
oude en nieuwe druk**

Tel. 0577-401065

Nieuw project!

Stichting China is gestart met vertaling van de Commentaren van Calvijn

Een noodzakelijk project!

De Chinese huisgemeenten nu ook in de voetsporen van Calvijn, laat de Muur geen belemmering zijn

Steun de vervolgte kerk in China en maak een gift over op

GIRO 320666

info/secretariaat:
Postbus 1150 3900 BD Veenendaal
tel: 0318-510320
email: info@stichtingchina.nl
giro 320666 t.n.v. Stichting China
www.stichtingchina.nl

DIAKENENDAG

Zaterdag 4 december is er de landelijke diakenendag, georganiseerd door de deputaatschappen ADMA en HBB. Deze keer is het thema "herbergzaamheid" en wordt het gehouden in het Missionair Diaconaal Centrum De Herberg in Oosterbeek. Centraal staat die dag, die duurt van 10.00 tot 13.00 uur, de hulpverlening aan onze medemens in psycho-sociale nood.

Behalve over de SGJ en Eleos zal er informatie gegeven worden over het werk van De Herberg. Alle bij het diaconaat betrokkenen zijn hartelijk welkom. Opgave voor deelname aan die dag graag via het Diaconaal Bureau: 0318-582350
Tot uw dienst!

Diaconaat

Voor info bel:

0341 - 425 712
of
0416 - 692 787

**Reformatrice Vereniging van
Ongewild Kinderloze Echtparen**

Najaarsactie SEZ

Actiedoelen:

Aanpassing kerk Mataró, Spanje
Lectuur + verzendkosten Cuba (restant)

Betaalt u mee?

Giro 95200
Bank 3019.57.363
t.n.v. SEZ te
Streefkerk

Spaanse Evangelische Zending

Misión Evangélica Holandesa para España

SEZ, Postbus 273, 3370 AG Hardinxveld-Giessendam
tel. en fax 0184 - 61 16 07 b.g.g. 0184 - 61 55 43
E-mail: SEZ@klikSAFE.nl

De bestuursleden van de SEZ behoren tot de Prot. Kerk in Ned. (herv.),
de Herst. Herv. Kerk, de Chr. Geref. Kerken, de Geref. Gemeenten,
de Geref. Gemeenten in Ned. en de Oud Geref. Gemeenten.

Kom Over En Help bestaat 30 jaar en viert dit met een jubileumbijeenkomst en muziek- en zangavonden. Gasten: Theo Angelov (Bulgarije) en Yuri Shargorodsky (Oekraïne). U bent van harte welkom op alle bijeenkomsten. Voor de jubileumavond graag aanmelden via: info@koeh.nl, www.koeh.nl of tel. (033) 246 32 08.

Jubileumbijeenkomst

Datum: DV vrijdag 19 november 2004
Aanvang: 19.30 uur
Plaats: De Aker, Putten
Thema: Samen dienen in Oost-Europa
Sprekers: Yuri Shargorodsky en
Theo Angelov
Forum o.l.v. drs. J.P. Ouweland
Welkom vanaf 19.00 uur.

Muziek- en Zangavonden:

Maria Magdalenakerk, Goes
DV woensdag 17 november 2004
Aanvang: 20.00 uur
M.m.v.:
Jongerenkoor Matthanja uit Goes,
Eilandenkoor uit Zierikzee
o.l.v. Peter Wildeman
CD presentatie
Volume 4
Martin Weststrate, orgel
Peter Wildeman, vleugel
Sprekers: Theo Angelov en Yuri Shargorodsky

Grote- of St. Michaëlskerk, Zwolle
DV zaterdag 20 november 2004
Aanvang: 19.30 uur
M.m.v.:
Gemengd koor Asaf uit Kampen
Muziekensemble Animato uit IJsselmuiden en Creëte Cantus uit Genemuiden
o.l.v. Ton Adema
Spreker: Theo Angelov

Oude Kerk, Barneveld
DV zaterdag 20 november 2004
Aanvang: 19.30 uur
M.m.v.:
Jongerenkoor Laudate Deum uit Apeldoorn o.l.v. Arie Kortleven
Elburgs Mannenkoor OBK
o.l.v. Evert van de Veen
Geert-Jan van de Beek, panfluit
Spreker: Yuri Shargorodsky

Entree voor alle muziekavonden:
€ 3 (kinderen € 1, gezinnen max. € 10)
Collecte: Winterhulp Oost-Europa

Verkooptafel aanwezig

Stichting Kom Over En Help
Postbus 138 • 3860 AC Nijkerk
Tel.: (033) - 246 32 08
Fax: (033) - 246 28 07
Giro 35 35 181 • www.koeh.nl

